

OBVESTILO VSEM ČLANOM KSS PERGAM

Datum: 07.07.2014

**ZADEVA: SPREMEMBA ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU V ZVEZI S
POSTOPKI VRAČILA PREVEČ IZPLAČANIH PLAČ**

Dne 4.7.2014 je bila v Uradnem listu št. 50/2014 objavljena sprememba Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (v nadaljevanju: Zakon), ki spreminja ureditev ravnanja delodajalca v primeru napačnega izplačila plače, za katero smo si v KSS PERGAM prizadevali že vse od leta 2010.

Glede na to, da Zakon vsebuje šest pomembnih sprememb v prid delavcem, vas prosimo, da z njimi seznanite naše člane, v primeru morebitnih dodatnih vprašanj pa naj se obrnejo na pravno službo KSS PERGAM.

1. Uporaba splošnih pravil civilnega prava

Zakon sedaj v tretjem odstavku 3.a člena izrecno določa, da se za vračilo preveč izplačanih zneskov plač uporabljajo splošna pravila civilnega prava. Po našem prepričanju gre za izjemno pomembno določilo, saj je sodna praksa do leta 2008 zavračala zahteve delodajalcev po vračilu preveč izplačanih plač prav z obrazložitvijo, da po splošnih pravilih civilnega prava o neupravičeni obogatitvi delavec preveč izplačane plače ni dolžan vrniti, saj so plače v javnem sektorju predpisane z zakoni in kolektivnimi pogodbami, ki bi jih delodajalec moral poznati in je torej izplačal nekaj, za kar je vedel, da ni dolžan, zato delavec tega ni dolžan vrniti. Prepričani smo, da je delavec utemeljeno zaupal strokovnim službam delodajalca pri pripravi njegove pogodbe o zaposlitvi in zato ne more nositi bremena vračila preveč izplačanih plač. Ob tem dodajamo, da trenutna praksa Višjega delovnega in socialnega sodišča od prej predstavljenega stališča odstopa in delavcem praviloma nalaga vračilo preveč izplačanih plač, vendar te odločitve še niso potrjene s strani Vrhovnega sodišča Republike Slovenije. Prepričani smo, da bo Vrhovno sodišče pritrdilo našemu stališču, da delavec po splošnih pravilih civilnega prava ni dolžan vračati ničesar in kljub temu, da so po našem mnenju že doslej obstajale vse podlage za takšno

SKUPAJ * SOLIDARNI * MOČNEJŠI

odločitev ni povsem izključeno, da bo na drugačno sodno prakso vplivala tudi spremenjena zakonska ureditev.

2. Možnost sklenitve dogovora o vračilu preveč izplačane plače

Po ugotovitvi neskladnosti določb o plači v pogodbi o zaposlitvi mora delodajalec delavca nemudoma pisno obvestiti, mu svoje ugotovitve obrazložiti in izročiti pisni predlog zakonitega aneksa k pogodbi o zaposlitvi. Če je bila delavcu izplačana višja plača, kor bi mu pripadala za delo na delovnem mestu po pogodbi o zaposlitvi, se delavec in delodajalec lahko dogovorita o vračilu preveč izplačanih plač. Če do dogovora pride, je vračilo omejeno na preveč izplačane plače za največ deset mesecev pred prenehanjem napačnega izplačevanja plače in je hkrati omejeno na največ dvakratnik zakonito določene osnovne plače delavca. Možen je tudi dogovor o obročnem odplačevanju, pri čemer obdobje vračila ne sme biti daljše kot 24 mesecev. Delavec bo sklenil dogovor, če bo ocenil, da ne želi postopka pred sodiščem, ki bi o tej obveznosti odločalo po splošnih pravilih civilnega prava, kar smo sedaj uspeli vgraditi tudi v zakon.

3. Možnost za odpust dolga

Delavec, katerega osnovna plača je enaka ali nižja od minimalne plače, lahko poda predlog za odpust dolga, ki izvira iz naslova preveč izplačane plače. Predlog mora delavec podati v 30 dneh od pisnega poziva delodajalca k podpisu dogovora o vračilu preveč izplačane plače in če so izpolnjeni pogoji za odpust dolga, delodajalec delavcu dolg odpusti s sklepom, ki ga mora izdati v osmih dneh od podaje predloga za odpust dolga.

4. Tožba za vračilo celotnega zneska preveč izplačane plače

Če do dogovora o vračilu preveč izplačane plače ne pride in če ni podana vloga za odpust dolga, delodajalec zahteva celoten znesek preveč izplačane plače s tožbo pred pristojnim sodiščem, le-to pa bo moralo o obveznosti vračila odločiti ob uporabi v točki 1 omenjena splošna pravila civilnega prava (po našem mnenju bo moralo upoštevati dejstvo, da je delavec pogodbeno šibkejša stranka in zato ne more odgovarjati za napake delodajalca). Ob tem poudarjamo, da Zakon sedaj izrecno določa, da se delodajalcu v vsakem primeru (če seveda obveznost vračila obstoji) neposredno vrača zgolj neto znesek preveč izplačane plače. Istočasno opozarjamo na dejstvo, da je tudi pri morebitnih zahtevkih delodajalca iz naslova preveč izplačanih plač potrebno upoštevati splošne zastaralne roke za te zahtevke, kar pomeni 5 letni zastaralni rok za denarne terjatve. Navedeno pomeni, da lahko delavec v morebitnem sodnem postopku uveljavlja ugovor zastaranja za zneske, ki so mu bili izplačani več kot 5 let pred dnevom vložitve tožbe.

5. Ugovor zoper zapisnik inšpektorata za plače

Zakon za razliko od dosedanje ureditve uvaja možnost ugovora zoper zapisnik inšpektorata za plače, s katerim je mogoče ugovarjati zoper ugotovitve v inšpekcijskem nadzoru, ki bi lahko imele za posledico začetek postopkov za vračilo preveč izplačanih plač. Ugovor zoper zapisnik pri ministrstvu, pristojnem za plače v javnem sektorju, lahko vložijo predstojnik proračunskega uporabnika, pri katerem je bil izveden

inšpekcijski nadzor in reprezentativni sindikat pri delodajalcu, če se ugotovitve nanašajo na akt o sistemizaciji. Ugovor je potrebno vložiti v roku 8 dni od vročitve inšpekcijskega zapisnika, pri čemer opozarjamo na prehodne določbe zakona, po katerih je možno ugovore vložiti tudi zoper zapisnike o opravljenem inšpekcijskem nadzoru, izdane pred uveljavitvijo zakona, in sicer je zoper te zapisnike možno vložiti ugovor v dveh mesecih od uveljavitve zakona. Delodajalec in v določenih primerih tudi sindikat, ki s ene strinjata z ugotovitvami inšpektorja v inšpekcijskem zapisniku, lahko torej podata ugovor zoper ta zapisnik in v primeru, da ministrstvo, pristojno za plače v javnem sektorju pritrudi njunim argumentom, lahko to seveda prav tako vpliva na ukrepe, ki bi jih na podlagi ugotovitev sicer sprejel in izvedel delodajalec.

V zvezi s prehodnimi in končnimi določbami Zakona opozarjamo še na to, da Zakon določa, da se že začeti postopki pred delodajalcem, kot tudi pred sodišči, končajo po določbah spremenjenega Zakona in da je lahko tudi delavci, ki jih delodajalec toži za vračilo preveč izplačane plače, sklenejo sodno poravnavo pod pogoji, ki jih Zakon sicer določa za sklenitev dogovora in odpust dolga. V zvezi z navedenim predlagamo članom KSS PERGAM, zoper katere so že vložene tožbe na vračilo preveč izplačanih plač, naj se o vplivu sprememb Zakona posvetujejo s pravno službo KSS PERGAM in naj ne sklepajo kakšnih dogovorov ali poravnav brez takšnega posveta. Sklepanje poravnav ali dogovorov še pred morebitno odločitvijo ministrstva o ugovoru zoper zapisnik inšpektorata ali pred morebitno odločitvijo Vrhovnega sodišča v zvezi z vračilo preveč izplačane plače, ugodno za delavce bi imelo za posledico nesporno obveznost vračila, ne glede na morebitno pravno neutemeljenost zahteve po vračilu.

Nenazadnje Zakon za tiste, ki so se z delodajalcem še pred uveljavitvijo Zakona dogovorili za vračilo preveč izplačane plače oziroma so preveč izplačano plačo že vrnili. Iz naslova enakega obravnavanja Zakon v teh primerih predvideva odpust dolga nad omejitvijo, ki jo za vračila na podlagi dogovora določa spremenjeni Zakon oziroma vračilo že plačanega zneska, ki to omejitev presega.

Ocenjujemo, da navedene spremembe pomenijo pomembno izboljšanje dosedanje ureditve in položaja, v katerem so se znašli delavci po krivdi delodajalca in številnih, med seboj tudi nasprotujočih tolmačenj Zakona.

Prosimo vas, da o opisanih spremembah in predvsem o možnostih, ki jih prinaša in rokih, v katerem je te možnosti mogoče izkoristiti, obvestite naše člane. Hkrati se vsak član, ki v zvezi s predmetno problematiko želi dodatne informacije ali je v dvomu, kako ravnati, lahko obrne po nasvet in pravno pomoč na pravno službo KSS PERGAM.

Lep pozdrav,

Jakob Počivavšek
Generalni sekretar
KSS PERGAM